

det? Vi tror det ikke. For hvorfor kan lande som Sverige og Færøerne, som kun har en meget lille fiskeindustri, have en stor fiskeflåde?

Som det fremgår af ovenstående, er Johannes Andersens bog fyldt med mangler og fejlslutninger. På et punkt må vi dog give ham ret, nemlig når han skriver, at der kun er skrevet få bøger om dansk fiskeri, og at disse som oftest er af overfladisk karakter (s. 7f.). Vi må derfor stærkt beklage, at forfatteren ikke magter at leve op til bogens bagsideomtale, at "'Dansk fiskeri - et truet erhverv" er en klar og let læst indføring i de grundlæggende problemer i dansk fiskeri i dag. Den er nødvendig for alle, der ønsker at vide noget om dansk fiskeri i dag". Det er nok noget af det nærmeste, man kommer til falsk varebetegnelse.

Bogen er i udpræget grad et eksempel på manglende kildekritik og en manglende evne til at behandle det stof, der søges analyseret, og man må undre sig over, hvorledes en sådan bog har kunnet publiceres på et universitetsforlag og derved få præg af et videnskabeligt værk.

Jacob A. Buksti
Palle Haahr Lund
Jens Chr. Muff

Harry Bravermann, Arbejde og monopolkapital I, København: Demos socialistisk forlag, 1978 (Labor and Monopoly Capital, New York: Monthly Review Press, 1974), 226 s., kr. 98,-.

Det er godt, at vi får en dansk oversættelse af Bravermann, for det er en enestående bog. Uden at være tynget af lange marx'ske teorigengivelser og uden de sædvanlige langstrakte indbyrdes marxistiske hundeslagsmål eller konsolideringsforsøg, skriver Bravermann arbejdets historie under kapitalismen - underholdende, nuanceret, oprørende og hele tiden samlet om at indkredse og klargøre hovedtesen, at arbejdet bliver degraderet under kapitalen. Både ved industriarbejde, ved kontor- og butiksarbejde, ingeniørarbejde og sågar ved forskellige ledelsesfunktioner udskilles udførende fra besluttende og planlæggende opgaver for at de udførende opgaver senere kan blive yderligere rutinerede, intensiverede og mekaniserede. Bravermann er ikke en akademiker, der kommer fra borgerlig arbejds- og organisationssociologi, som så møjsommeligt kritiseres ud fra en marx'sk teorilæsning. Bravermann er selv arbejder, uddannet som kobbersmed, har arbejdet i en række forskellige metalarbejdsjobs i 30'erne og 40'erne og har siden været beskæftiget med administrative

det? Vi tror det ikke. For hvorfor kan lande som Sverige og Færøerne, som kun har en meget lille fiskeindustri, have en stor fiskeflåde?

Som det fremgår af ovenstående, er Johannes Andersens bog fyldt med mangler og fejlslutninger. På et punkt må vi dog give ham ret, nemlig når han skriver, at der kun er skrevet få bøger om dansk fiskeri, og at disse som oftest er af overfladisk karakter (s. 7f.). Vi må derfor stærkt beklage, at forfatteren ikke magter at leve op til bogens bagsideomtale, at "'Dansk fiskeri - et truet erhverv" er en klar og let læst indføring i de grundlæggende problemer i dansk fiskeri i dag. Den er nødvendig for alle, der ønsker at vide noget om dansk fiskeri i dag". Det er nok noget af det nærmeste, man kommer til falsk varebetegnelse.

Bogen er i udpræget grad et eksempel på manglende kildekritik og en manglende evne til at behandle det stof, der søges analyseret, og man må undre sig over, hvorledes en sådan bog har kunnet publiceres på et universitetsforlag og derved få præg af et videnskabeligt værk.

Jacob A. Buksti
Palle Haahr Lund
Jens Chr. Muff

Harry Bravermann, Arbejde og monopolkapital I, København: Demos socialistisk forlag, 1978 (Labor and Monopoly Capital, New York: Monthly Review Press, 1974), 226 s., kr. 98,-.

Det er godt, at vi får en dansk oversættelse af Bravermann, for det er en enestående bog. Uden at være tynget af lange marx'ske teorigengivelser og uden de sædvanlige langstrakte indbyrdes marxistiske hundeslagsmål eller konsolideringsforsøg, skriver Bravermann arbejdets historie under kapitalismen - underholdende, nuanceret, oprørende og hele tiden samlet om at indkredse og klargøre hovedtesen, at arbejdet bliver degraderet under kapitalen. Både ved industriarbejde, ved kontor- og butiksarbejde, ingeniørarbejde og sågar ved forskellige ledelsesfunktioner udskilles udførende fra besluttende og planlæggende opgaver for at de udførende opgaver senere kan blive yderligere rutinerede, intensiverede og mekaniserede. Bravermann er ikke en akademiker, der kommer fra borgerlig arbejds- og organisationssociologi, som så møjssommeligt kritiseres ud fra en marx'sk teorilæsning. Bravermann er selv arbejder, uddannet som kobbersmed, har arbejdet i en række forskellige metalarbejdsjobs i 30'erne og 40'erne og har siden været beskæftiget med administrative

jobs ved udgivervirksomhed. Han er den gammeldags, autodidakte arbejder, som har læst Marx samtidig med at han arbejdede, og læst Marx før borgerlig teori. Det er måske derfor, hans kritik af borgerlig arbejdssociologisk teori ikke går over en videnskabskritik, men er en umiddelbar kritik af teoriens løgnagtighed ud fra praktiske arbejdserfaringer. Og ud fra de samme erfaringer har Marx simpelthen ret i sin analyse af arbejdets skæbne under kapitalismen.

At bogens titel henviser til monopolkapitalen er mærkeligt, men det bør ikke afskrække nogen, for en eller anden teorivariant om monopolkapitalens sarstilling i senkapitalismen spiller overhovedet ingen rolle for Bravermanns argumentationer. Pladsmæssigt optager monopolkapital-teori kun et lille kapitel i den mange hundrede sider lange bog. Det er Baran og Sweezys gamle teori fra "Monopoly Capital", som her gengives - nærmest som en slags tribut til dem og som et symbol på Bravermanns nære tilknytning til kredsen om Monthly Review. Bravermann er hverken teoretiker af den tyske eller den franske skole - som man kalder det ved Institut for Statskundskab. Men det er kun på overfladen, for bortset fra at han mangler den germanske sprogdragt, er hans bog én lang dokumentation af de forkætrede, kapitallogikeres hårdnakkede tese om arbejdets historisk stadig mere udfoldede subsumtion under kapitalen.

Bogen er allerede en klassiker, og den har været læst og brugt som inspirationskilde i flere år, også herhjemme. Men den er egnet til udbredelse også uden for de kredse, der kan læse engelsk. Derfor er det godt at få den oversat.

Jeg ville nødig oversætte Bravermann til dansk. Tilsyneladende har oversætterne lidt af samme betænkelighed: Lange passager er gengivet på et sært, malabarisk dansk, som ved sammenligning med originalen simpelthen viser sig at være en for ordret og ordbogsagtig gengivelse af Bravermanns eget - for en ikke sprogkyndig at se - solidt-elegante engelsk. Bare ét eksempel, som selvfølgelig bliver værre, fordi det her er trukket ud af sammenhængen: "Imponeret over, måske endda fyldt med ærefrygt for, arbejdsprocessens kolossale produktivitet, slået med forbavselse over arbejdsprocessens stigende videnskabelige indviklethed, og idet de deltog i arbejdskampe for forbedringer af løn, arbejdstid og arbejdsvilkår, tilpassede marxisterne sig til opfattelsen af den moderne fabrik som en uafvendelig omend forbederlig form for organisering af arbejdsprocessen" (p. 12).

Til sidst: Desværre har forlaget såvel i sine annoncer for bogen som på bogens forside og ryg glemt at angive, at det ikke er hele Bravermanns værk, man får for kr. 98, men kun den første halvdel!

Nils Mortensen